

Titel: Tall Lotterie Spionen. No. 1.

Citation: "Tall Lotterie Spionen. No. 1.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 23*, H.J. Graae, 1773, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_023-shoot-workid2_023_006.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 23

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Tall Lotterie Spionen. No. 1.

Kiøbenhavn, 1773. Trykt hos H. I. Graae, boende i Knabroestrædet i No. 70.

2
3

Aldrig har man siden Trykke-Friheden lever mere stille og indgetogen end nu; man seer sielden noget Nyt fra Pressen, da det derimod i Begyndelsen var saa meget, at man neppe fik Tid til at giennemlæse det alt. Aarsagen dertil kan vel være forskiællig, dog tænker jeg Tallotteriet giver enhver saa meget at bestille, at ingen mere herefter skiøtter om at skrive. Jeg derimod, som ei har Leilighed at spille i dette Lotterie, og følgelig heller intet Haab om at faae store Gevinster, jeg finder Fornøielse alene i at see Lotteriets Trækning, hvilket desuden er min Pligt som Spion. Man seer alle Tider en heel Deel Mennesker, begiærlige efter Udfaldet, og naar Tallene ere udtrukne, gaaer de fleste misfornøiede bort; nogle forbander Lotteriet, andre truer med dog engang at ruinere samme, skiønt de visselig til Slutning ruinere sig selv. Sidste Gang havde en

4

stakkels Soldat i alt vundet 6 Rdlr., hvorover han saa meget fornøiede sig, at han bandede paa Tydsk: han vilde kiøbe hele Vimmelskafet. En fattig Kone, som jeg før aldrig havde seet, kom til mig og med megen Glæde fortalte: at have vundet 4 Mark. Jeg ønskede hende til Lykke, og forsikrede jeg tog Deel i hendes Fornøielse. Jeg stod bag ved en Person, som jeg ikke kiendte, han havde en Lotterie-Seddel i Haanden, hvorpaa stod 10 Rdlr. Han fik et af sine Tal ud, og bandte dyrt paa, han samme Aften vilde gjøre en Tour ud til Lundehuset, og fortære hvad han havde vundet, siden han fik mindre end han havde ventet. Paa min venstre Side stod atter tvende Personer, hvoraf den eene havde en heel Deel Tal paa en skreven Seddel, trende af disse Tal kom ud, og han bandede Collecteuren græsselig, fordi han Dagen tilforn havde sagt til ham: at der nu var for sildig, og at ingen Lotteri-Sed- del mere blev udstædt; havde den lumpen Knægt giort sig Umage, sagde han: saa kunde han gjerne have skaffet mig en Seddel i det mindste paa General-Contoiret, men Sagen var: jeg havde just ingen Pænge hos mig, og jeg er ham tilforn 14 Rdlr. skyldig. Et andet ungt Menneske mødte jeg, der gik og havde een under Armen, som beklagede sig meget over, at han denne Gang havde tabt paa bestemte No. 56 Rdlr. Nu, siger han: nu har jeg i alt tabt 350 Rdlr., og den meste Deel af disse Pænge er jeg min Collecteur skyl-

5

dig, jeg ventede denne Gang at faae mine Tal ud, men jeg bedrog mig skammelig; nu har jeg i Sinde at ophøre reent med at spille, og det af tvende vigtige Aarsager; for det første kan jeg ei faae længere Credit hos min Collecteur, ei heller veed jeg hvor jeg i en Hast skulle faae Pænge til Laans at betale ham det jeg er ham skyldig; og for det andet saa agter jeg mig med det første op til Examen, og følgelig faaer andet at tænke paa end Tal-Lotteriet; ifald jeg skal komme derfra uden Skam. Jeg spiste siden i et Selskab om Aftenen, hvor intet andet blev talt om end Tal-Lotteriet; Svensken, som nu fører! Proces om en Gevinst i Lotteriet, blev mest bragt paa Bane, nogle tildømte ham Pængene, andre fradømte ham dem. Tvende Personer, som uden Tvivl vare Jurister, eftersom de hver vare forsynede med en Guld galuneret Hat og Guld-Lidser om Klæderne, hvori den eene ei syntes at give den anden noget efter, blev i denne Dispute saa overmaade ivrige, at de nær havde faaet hinanden ved Hovedet; jeg for min Deel frygtede mere for at de skulle gjøre deres net accomoderede Haar nogen Skade, ifald det havde blevet Alvor, end jeg frygtede for Blods Udgydelse. Endelig blev Sagen ved andres gode Mellemlhandling nogenledes bielagt, som vel var, og opsat til næste Gang. Jeg gik siden igiennem en vis Gade, og kom til en Port, hvor jeg havde noget at forrette. Jeg studsede ved at see et ungt smukt Fruentimmer, der bitterligen

6

græd; jeg tilstaaer, at jeg ret heftig blev rørt ved dette Syn, Endelig tog jeg mig den Dristighed at tale hende til, og med megen Ærbødighed spurgte om Anledningen til hendes store Bekymring, forsikrede tillige, at saadant ei skedde af nogen utidig Nysgierrighed (hvilket man dog havde Aarsag til at troe af en Spion) mens alene for at vide, om jeg maaskee kunde være hende til nogen Tieneste. Min Herre! sagde hun, De kan neppe hielpe mig i det mig fattes, desuden har jeg ei den Ære at kiende Dem, men ikke desto mindre vil jeg dog efterkomme Deres Forlangende: Jeg er her i Huset hos en gammel temmelig bemidlet Moster, jeg er af

Begjærighed til at vinde bleven forført til at spille i Tal-Lotteriet. Min Herre! kan vel selv tænke, at de faa Penge jeg undertiden kan faae fra mine Forældre, ei ere tilstrækkelige nok til at sætte noget anseeligt i Tal-Lotteriet, (thi Collecteuren har sagt mig, at uden en anseelig Indsats kan heller ikke vindes nogen anseelig Gevinst) min Moster havde altsaa nogle gammeldags Prætiosa liggende, hvoraf jeg resolverede at tage nogle og sætte paa Assistancehuset for 11 Rd. Disse Penge har jeg denne Gang paa nogle bestemte Tal sat i Tal-Lotteriet, og desværre tabt dem allesammen. Tænk nu selv hvilken Ulykke jeg er i, kommer min Moster efter dette, saa er jeg den allerulykkeligste Pige i Verden. Hun jager mig vist ud af Huset, og jeg taber derved endnu maaskee det som mere er; thi som min Mo-

7

ster selv ingen Børn har, saa har hun indsat mig som eeneste Arving, og hun kan altsaa ved denne Leilighed faae i Sinde at gjøre mig arveløs. Jeg anhørte hendes Klagemaal med megen Rørelse, og sagde: at ifald hun helligt vilde love mig ei herefter at befatte sig mere med Collecteur eller Lotterie, saa vile jeg denne Gang meget got hielpe hende ud af denne fortrædelige Sag; hvilket jeg desuden ansaae som noget jeg var det smukke Kiøn skyldig. Saa inderlig som hun tilforn var bedrøvet, saa hiertelig blev hun ved dette mit ringe Tilbud fornøiet. Hvad Tak, (sagde hun med megen Yndighed) er jeg Dem min Herre! ei skyldig for denne store Tieneste? Jeg forsikrer Dem høiligen: at jeg aldrig mere skal vove mig saa yderlig; og jeg vil af mit ganske Hierte erstatte Deres Godhed, som den, Himmelen selv har sendt til at udfrie mig fra en saa farlig Sag, der visselig ellers har forvoldet min timelige Lyksaligheds Tab. Jeg bad hende om en Times Tids Forløb at være tilstæde ved Porten; hun lovede det, og holdt rigtig sit Løfte. Jeg gik imidlertid hen til en god Ven, som gjør sig en Ære af at tiene godt Folk i Nødsfald, med at laane paa Pandt, alene for en billig Douceur af 30 Procento. Jeg leverede ham mit Uhr og min Ring, og endelig efter nogle smaae Omstændigheder fik disse 11. Rigsdaler, dog maatte jeg helligt love ham inden otte Dage at skaffe ham hans Pænge tilbage med 1 Rdlr. 3 Mark Douceur, hvis ikke,

8

maatte jeg ei fortryde paa han heholdt Pandtet. Uagtet end Vilkaarene vare haarde nok, indgik jeg dog Pagten ganske villig, alene for at redde denne Uskyldige, som med megen Længsel ventede efter mig i Porten. Jeg leverede hende Pængene, som hun med megen Forbindtlighed modtog, og tillige erindrede hende om sit Løfte, hvilket hun ubrødelig lovede at holde. Pængene har hun siden rigtig betalt, og jeg har ved denne Leilighed forskaffet mig hendes Venskab, som jeg virkelig anseer for Erstatning nok for saa ringe Tieneste, og som Spion kan jeg ei heller vente en bedre eller større Lykke; thi jeg veed meget vel at Spioner har kun ganske faa Venner, især blant det smukke Kiøn. For Resten da ingen kiender hverken mig eller denne Jomfrue, haaber jeg ei i ringeste Maade at have forseet mig i at gjøre dette bekiendt, især da det skeer med Vedkommendes egen Tilladelse, paa det andre kan speile sig i dette Exempel, og altsaa vogte sig for at falde i Fristelse.